

ŚLĄSK DESIGNEM STOI!

W końcu doczekaliśmy normalności, która w wielkim świecie panoszyła się już od dawna. Mamy w końcu prawo wyboru! Już nie musimy brać, co popadnie! Teraz produkty, wnętrza a nawet przestrzeń miejska i usługi mogą być zarówno piękne jak i funkcjonalne. Mogą być dobrze zaprojektowane. Bo design ma znaczenie.

tekst: Anna Cichowska
 foto: Marcin Michalak, Radosław Kaźmierczak,
 pracowniabrokat.pl, educoncept.pl

MOBILNY OGRÓD ▶
 Projekt: Wzorro

MARIACKA 5 ▶
 Projekt: Wzorro

◀ HOCHGLANCE ▶
 Biżuteria z węgla.
 Projekt: bro.Kat

Ze względu na dostępność różnych materiałów oraz technologiczny postęp nie trudno dzisiaj cokolwiek wyprodukować. To dobry projekt ma wyróżnić produkt na rynku i sprawić, aby spełnił potrzeby nabywców.

- Design to nie jest dobro luksusowe, ale narzędzie do zmiany otaczającej nas rzeczywistości. To działanie, które ma sprawić, żebyśmy żyli wygodniej i mądrzej. Ludzie najlepiej wiedzą, co im jest potrzebne i w czym czują się dobrze, a połączenie tego z umiejętnościami ekspertów może zdziałać prawdziwe cuda - wyjaśnia Ewelina Budzińska-Góra, koordynatorka projektu Design Silesia. To właśnie w ramach Design Silesia na Zamku Cieszyn, pierwszym na Śląsku ośrodku promowania wzornictwa, wyłania się najciekawsze produkty i projekty na jednym w Polsce regionalnym konkursie designu.

Śląska Rzecz

Seria audioprzewodników po dziedzictwie żydowskim na Śląsku, wydana przez Fundację Brama Cukermana, kabina akustyczna skonstruowana

przez J.J.A. Progress specjalnie dla pracowników narażonych na hałas, wysoką temperaturę i zapylenie, funkcjonalne ubiory dla alpinistów stworzone przez pracownię sprzętu alpinistycznego Malachowski czy podbijający światowe rynki dywan przypominający ludową wycinankę, a zaprojektowany przez Moho Design, to tylko niektóre z nagrodzonych do tej pory produktów w konkursie „Śląska Rzecz”.

- Na międzynarodowy sukces firm z pewnością ma wpływ wiele czynników. Głównymi determinantami powodzenia zdaje się być profesjonalizm, umiejętność obserwacji rynku i otoczenia, ale też odważne pomysły projektantów. Przedsiębiorcy stopniowo poznają możliwości designu i jego rolę w działalności gospodarczej - mówi Grzegorz Gawron, socjolog z Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

W tegorocznej, siódmej już edycji konkursu wprowadzono nową kategorię, projektowanie usług. Nagrodę otrzymało Muzeum Śląskie w Katowicach za projekt „Sztuka przez dotyk”, czyli udostępnienie zbiorów galerii malarstwa polskiego osobom niewidomym i niedowidzącym w formie stałej trasy zwiedzania oraz „Piękno dotyku” - wystawę multisensoryczną, wykorzystującą obrazy w formacie 3D, audioprzewodniki oraz przewodniki w alfabecie Braille'a.

- Wystarczy przeszedź listę laureatów, by przekonać się, że wiele firm i instytucji jest świadomych korzyści, jakie przynosi współpraca z profesjonalnym zespołem projektowym. Jesteśmy regionem nie tylko ze świetną grafiką użytkową czy funkcjonalnymi produktami, ale także możemy przedstawiać dobrze zaprojektowane usługi - dodaje Ewelina Budzińska-Góra. Funkcjonalność produktu to nie wszystko. Liczy się także jego wykonanie i przede wszystkim ciekawy pomysł.

Poduszki Węgle i lampa Prostownik

Takimi właśnie ciekawymi pomysłami mogą pochwalić się katowiccy projektanci tworzący tak zwany Haja Kolektyw. Inspiracji szukają w tradycji regionu. Ich dzieła to bluza Górnik, fotel Kluska

PIJALNIA
 CZEKOLADY
 W OPOLU
 Projekt: bro.Kat

Śląska, poduszki Węgle, komoda Superjednostka, lampa Bryła, czy wreszcie siedzisko Skarbek. Haja Kolektyw stworzyli absolwenci Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, między innymi grupa projektowa Wzorro.

- *Wielu śląskich projektantów inspirowane jest naszym regionem, czerpie z tradycji i kultury Śląska. Przedmioty projektowane przez Haja Kolektyw pokazują, że my tutaj mamy coś fajnego, coś, czym możemy się chwalić, coś, co inspirowane jest inne i oryginalne* - mówi Marcin Krater, który razem z Katarzyną Pełką i Natalią Jakóbiec tworzą Wzorro.

Szukają inspiracji wszędzie. Najważniejsza dla nich jest funkcjonalność i użyteczność projektów, pamiętają też o estetyce, aspektach ekologicznych i ekonomicznych przestrzeni produktów, które tworzą. Grupa Wzorro na zlecenie Instytucji Kultury Katowice - Miasto Ogrodów zaprojektowała Mobilny Ogród - wygodną i przyjazną przestrzeń odpoczynku, z której między innymi korzystali w tym roku miłośnicy letnich festiwali muzycznych.

- *Powstały proste konstrukcje sześcianów i kwadratów zbudowane z drewna, w nasyconych kolorach. Przestrzeń wypełniła roślinność, olbrzymie banerowe poduchy oraz gra w warcaby i tablica do gry w kółko krzyżyk. W projekcie ważny był aspekt mobilności, można to było szybko budować i transportować w różne miejsca, zarówno na łąkę, plażę, jak i na wąską ulicę w centrum miasta* - wyjaśnia projektant.

Z inicjatywy tej samej instytucji oraz właściciela katowickiego bistra, Krzysztofa Krotka zaaranżowali także brudne i ciemne do tamtej pory podwórko przy Mariackiej 5.

- *Zaprosiliśmy do projektu holenderskiego artystę mieszkającego w Katowicach, Ronniego Deelena, który tworzy bardzo kolorowe i sympatyczne ilustracje. Przeorganizowaliśmy przestrzeń, stworzyliśmy miejsca do siedzenia, dodaliśmy huśtawki-worki oraz wiszące naściennymi pojemniki na rośliny. To całkowicie odmieniło podwórko. W realizacji projektu brali udział mieszkańcy i tak naprawdę to dzięki ich pracy i zaangażowaniu efekt jest tak duży* - wyjaśnia projektant.

MOBILNE KONTENERY DESIGNU
Projekt: Sokka

Tym, z czym Śląsk kojarzy się każdemu najbardziej, jest węgiel. I to właśnie śląskim „czarnym złotem” zainspirowały się projektantki z katowickiej pracowni architektonicznej bro.Kat.

Lansuj się po śląsku

- *Pomysł na naszą kolekcję powstał jakieś dwa lata temu. Zastanawialiśmy się po prostu, co można podarować zagranicznym znajomym. Chcieliśmy, aby było to związane z regionem, a takich produktów wtedy było niewiele* - mówi Roma Skuza z pracowni bro.Kat.

Dlatego razem z Bogną Polańską i Kają Nosal postanowiły wykorzystać węgiel do stworzenia kolekcji eleganckiej biżuterii. Nazwały ją „Hochglance”, czyli na wysoki połysk. Każdy egzemplarz jest unikatowy i ręcznie wykonany.

- *Węgiel najbardziej kojarzy się ze Śląskiem, a to, co jest uniwersalne zarówno dla kobiet, jak i dla mężczyzn, to biżuteria. Udało nam się połączyć surowość jednego i elegancję drugiego* - wyjaśnia Bogna Polańska.

- *Nie ukrywam, że opanowanie obróbki tego materiału było dla nas bardzo czasochłonne. Dotarliśmy do człowieka z Kopalni Węgla Kamiennego „Wieczorek”, który od kilkunastu lat zajmuje się*

obróbką węgla. Bardzo nam pomógł w rozpracowaniu tej technologii - wspomina Roma Skuza.

- *Kiedyś przecież przy każdej kopalni byli rzeźbiarze i w swoich wyrobach łączyli węgiel z różnymi innymi materiałami. Cieszy nas to, że kontynuujemy tradycję wykorzystywania tego surowca* - dodaje projektantka.

Pracownia bro.Kat do szukania ciekawych pomysłów i realizowania ich zachęca też innych, organizując cyklicznie imprezę o nazwie PechaKuchaNight, rodzaj żywej i dynamicznej prezentacji wymyślony przez tokijskich architektów.

- *PechaKucha (czyt. peczakcza) to rodzaj prezentacji multimedialnej składającej się z dwudziestu slajdów po dwadzieścia sekund każdy. Trwa więc dokładnie 6 minut i 40 sekund. Tematem najbliższej edycji będą „Projekty niezrealizowane”. Jesteśmy otwarci na wszystkie propozycje - to może być prezentacja z dziedziny sportu, podróży, jakiegokolwiek. Inaczej mówiąc - od kuchni do rycerstwa. Zgłosić może się każdy* - wyjaśnia Bogna Polańska.

- *Wystąpi około dziesięciu wybranych przez nas prelegentów. Najlepiej przyjść i zobaczyć najpierw, jak inni występują, bo zasady są żelazne - tylko dwadzieścia sekund na każdy slajd. Chociaż mamy różne próby naginania zasad i przekupstwa - śmieje się Roma Skuza.*

Najbliższa prezentacja PechaKuchaNight odbędzie się 17 listopada w ramach Festiwalu Ars Cameralis w katowickiej Galerii Rondo Sztuki o godzinie 18.00.

Do promowania designu przyczyniają się nie tylko instytucje i sami projektanci, ale także organizatorzy szkoleń i kursów związanych z projektowaniem, wzornictwem czy stylizacją. Takie kursy są coraz bardziej popularne.

Dobre wnętrza

- *Myszę, że wzrasta świadomość tego, że design to nie tylko coś ładnego, ale przede wszystkim coś, co jest dobrze zaprojektowane. Rośnie więc także zapotrzebowanie na takie usługi* - mówi Alina Lukoszek, prezes warszawskiej firmy Educoncept, Instytutu Edukacji i Kreatywności.

- *Z naszych kursów korzystają zarówno osoby, które traktują stylizację wnętrza hobbystycznie, chcą*

▲ EDUCONCEPT ►

Warsztaty kursu stylizacji wnętrza

coś zmienić w swoim mieszkaniu albo właśnie budują dom, ale także profesjonalni architekci. Bo architektura wnętrz to niekoniecznie to samo, co projektowanie wnętrz. My dajemy naszym kursantom narzędzia do pracy, ucząc przede wszystkim praktycznie - wyjaśnia Alina Lukoszek.

Firma Educoncept od niedawna realizuje także szkolenie z tak zwanego home stagingu, czyli przygotowania nieruchomości do sprzedaży lub wynajmu w taki sposób, aby przyspieszyć transakcję za możliwie najlepszą cenę. Kurs realizowany jest na licencji brytyjskiej sieci home stagerów „Ann Maurice House Doctor”, zaś sama Ann Maurice to ikona home stagingu. Swoją popularność zawdzięcza serialowi „House Doctor”, znanemu w Polsce jako „Zaklinacze wnętrz”.

- *Home staging to w zasadzie nowość na polskim rynku. Uczymy przede wszystkim tego, na co trzeba zwrócić uwagę, aby efekt sprzedażowy nieruchomości był jak największy. Kurs wprowadziliśmy niedawno, a już interesują się nim biura nieruchomości oraz styliści i projektanci* - dodaje Alina Lukoszek.

O tym, że rośnie świadomość, iż zaprojektowanie mieszkania czy przedmiotu przez wykształconą w tym kierunku osobę opłaca się coraz bardziej, przekonana jest także Bogna Polańska.

- *Klienci widzą takie projekty i rozwiązania, których sami by nie odkryli. Są często bardzo zaskoczeni. Zaczynają rozumieć, że architekt jest potrzebny właśnie po to, aby funkcjonalnie wykreować nową przestrzeń. Zauważają, że to ma sens* - mówi projektantka.

Design to nie tylko coś ładnego i ekskluzywnego, ale też sposób życia i sposób myślenia, który może się opłacać - tak przekonują śląskie instytucje związane z promowaniem designu.

Designerskie kontenery

Design Silesia we współpracy z Instytucją Kultury Ars Cameralis Silesiae Superioris stworzyli projekt Mobilne Kontenery Designu.

Dwa specjalnie zaprojektowane w tym celu kontenery można było spotkać w różnych miastach Śląska oraz na letnich festiwalach muzycznych. Autorem pomysłu stworzenia galerii, z którą można wyjść do ludzi, jest Pete Kercher, ambasador organizacji Design for All Europe. W kontenerach można obejrzeć piętnaście doskonale zaprojektowanych polskich produktów, między innymi meble dla nastolatków, kasę fiskalną, domowe narzędzia czy zestaw, który osobom ze sztucznymi komorami serca umożliwi wyjście z domu.

- *Nasze najnowsze statystyki wskazują, że Mobilne Kontenery Designu w ciągu sześciu miesięcy zobaczyło ponad dziesięć tysięcy osób. Moim zdaniem to doskonały, choć nietypowy sposób, aby rozpocząć dialog o tym, jakie korzyści nie tylko dla przedsiębiorców, ale i dla użytkowników, może przynieść dobre projektowanie* - mówi Ewelina Budzińska-Góra, koordynatorka Design Silesia.

Kontenery zaprojektowało biuro Sokka z Gliwic - Katarzyna Sokołowska, absolwentka katowickiej Akademii Sztuk Pięknych i jej brat Wojciech, absolwent turyńskiego Istituto Europeo di Design.

Mobilne Kontenery Designu mają sufit wykonany ze specjalnej przepuszczającej światło membrany, nad którą zamontowane są lampy ledowe, dzięki czemu cała przestrzeń jest równomiernie oświetlona. Wieczorami można oglądać zawartość galerii dzięki temu, że projektanci jedną ścianę kontenera zastąpili szybą, a na dachu zainstalowali solarne panele. W środku, oprócz prezentowanych eksponatów, znajdują się monitory, na których pokazywane są filmy informujące o poszczególnych produktach oraz o idei wystawy.

- *My właściwie jesteśmy trochę jakby wynalazcami. Interesują nas przede wszystkim różnego typu innowacje. Obecnie współpracujemy z takimi ośrodkami badawczymi, jak Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Politechniką Śląską i Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrze* - mówi Katarzyna Sokołowska.

- *Dla mnie design to projektowanie przedmiotów w taki sposób, aby odnosiły sukces komercyjny i finansowy. Bardzo istotne jest piękno, funkcjonalność czy ergonomia i właściwa cena produktów, ale tak naprawdę nie każdy przedmiot, który odnosi sukces rynkowy, posiada te wszystkie cechy. Stąd wniosek, że design to także czynnik, który tworzy biznes* - dodaje projektantka.

Dobry design, duży zysk

Grzegorz Gawron, socjolog z Uniwersytetu Śląskiego oraz Paulina-Rojek Adamek, socjolog z Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych w Tychach w ramach projektu Design Silesia przeprowadzili badania na temat tego, jaka wśród śląskich przedsiębiorców jest świadomość możliwości wynikających z projektowania i wzornictwa przemysłowego. Przeanalizowali opinie reprezentantów ponad trzystu śląskich firm.

- *Z badań wynika, że opinie są podzielone. Z jednej strony przedsiębiorcy uważają, że design w niewielkim stopniu determinuje sukces rynkowy, a z drugiej strony pojawiały się opinie, że atrakcyjne wzornictwo buduje wizerunek przedsiębiorstwa, a dobra aranżacja wnętrza przyciąga nowych klientów* - mówi Grzegorz Gawron.

- *To bardzo istotne, aby przedsiębiorcy dostrzegli, że design to biznes. Nie luksus i zbytek, tylko inwestycja, która przynosi duży zysk. Dlatego coraz bardziej powszechna staje się perspektywa, która zakłada traktowanie designu w kategoriach mostu między nauką, technologią i użytkownikiem, będącym w centrum tego trójkąta. Rolą designu jest bowiem tworzenie innowacyjnych produktów, które zyskają komercyjną akceptację i podniosą poziom konkurencyjności danego przedsiębiorstwa* - uzupełnia socjolog.

- *Nieustannie pracujemy nad tym, by współpraca między przedsiębiorcami a profesjonalnymi projektantami była coraz częstsza. Design to istotna część naszego codziennego życia, kultury, a także bardzo ważny element gospodarki* - uzupełnia Ewelina Budzińska-Góra.

Design ma sprawić, że produkty będą coraz większym stopniem spełniały oczekiwania klientów. Będą estetyczne, oryginalne, bardziej trwałe i wykonane z ekologicznych materiałów. Czy jednak dostępna dla każdego będzie cena usług projektantów i wytworzonego przez nich produktu? Bo jeśli design nie ma być dobrem luksusowym, to musi być na każdą kieszeń. ■

▲ EDUCONCEPT ►

Warsztaty kursu stylizacji wnętrza

